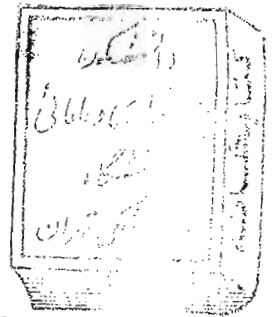

بررسی مشکلات دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان و نگرش آنها به نقش مشاوره در حل مشکلات آنان

نویسندگان: محمد ناظر^۱، دکتر محمد خاکساری^۲، دکتر
عزت... خالقی^۳، احمد رضا صیادی اناری^۴

خلاصه

این پژوهش توصیفی روی دانشجویان سالهای مختلف دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان انجام گرفت که تعداد ۱۹۳ نفر از طریق نمونه گیری تصادفی خوشه ای از میان جامعه فوق انتخاب شدند. از این تعداد، ۸۱ نفر پسر و ۱۱۲ نفر دختر با میانگین سنی حدود ۲۲ سال بودند. همچنین ۸۴٪ آنها مجرد و ۱۶٪ آنها متأهل بودند. ابزار مورد استفاده پرسشنامه ۲۲ سؤالی برای شناخت مشکلات و پرسشنامه ۱۷ سؤالی برای نقش مشاور بود.

۱۰۰٪ دانشجویان پسر، ابراز وجود مشکل کردند. مهمترین مشکلات دانشجویان پسر به ترتیب اهمیت عبارت بودند از: عدم امکانات تفریحی و ورزشی ۷۲٪، عدم توجه مسئولین دانشگاه ۶۲٪، مشکلات اقتصادی مالی ۵۱٪ و آینده نامطمئن ۵۰٪. از مجموع دانشجویان دختر ۸۷/۵٪ ابراز وجود مشکل نمودند. همچنین مهمترین مشکلات دانشجویان دختر به ترتیب اهمیت عبارت بودند از: عدم امکانات تفریحی و ورزشی ۴۲٪، آینده نامطمئن ۳۵/۷٪، عدم توجه مسئولین ۳۳٪، عدم اعتماد به نفس ۳۲٪ و عدم توجه به آزادی دخترها ۲۴٪.

رتبه مشاور به عنوان منبع حل مشکل به طور کلی در تمام زمینه ها در مقام چهارم قرار داشت و والدین مقام اول را دارا بودند.

با توجه به این که این مطالعه نشان داد مهمترین مشکل دانشجویان عدم امکانات تفریحی و ورزشی است، پیشنهاد می شود که مسئولین دانشگاه در جهت رفع این مشکل کوشا باشند علت این که مشاوران نقش قابل توجهی در رفع مشکلات ندارند، از یک سو مربوط به این می باشد که والدین جانشین مشاور هستند و از سوی دیگر شاید به علت عدم معرفی برنامه ها و اهداف دفتر مشاوره دانشجویی برای دانشجویان می باشد.

کلید واژه: مشکلات، دانشجویان، مشاوره، دانشگاه علوم پزشکی، رفسنجان، ایران

مقدمه:

بیدایش علایم بلوغ و پایان آن با پذیرش مسئولیتهای اجتماعی و به رسمیت شناختن نوجوان توسط جامعه به عنوان یک بزرگسال مشخص می شود (۱). این دوره به دلیل تغییر و تحولات حاد جسمی و روحی با مشکلات متعددی همراه است و نوجوانان و جوانان را در شرایطی قرار می دهد که احساس مشکل

خصوصیات نسل جوان را می طلبد. بی توجهی به خصایص عام نسل جوان و یا تغافل از آن، برنامه ریزی ها را ناکام می سازد و راه ارتباطات همدلانه را بر می بندد و سدی بولادین در برابر ایده ها و آرمانهای بلند بر می افرازد. نوجوانی به یک مرحله ای انتقالی و برزخ گونه اطلاق می شود که شروع آن با

دانشگاه با نسل دانشجو پیوند می خورد و این مجموعه، عنصر اصلی کمی دانشگاه را شکل می دهد. همچنین دانشجویان، یکی از سه ضلع عناصر کیفی آن محیط به شمار می آیند و دانشگاه علاوه بر مدیریت و اساتید، به نسل دانشجو متکی می باشد. این ویژگی، چهره ای جوان به دانشگاه می دهد و توجه به ویژگیها و

واقعیت های بافت اصلی دانشگاه آشنا شویم و مطابق آن برنامه ریزی کنیم.

سؤال مهمتری که پژوهش حاضر آن را بررسی می کند، این است که اگر جوان دانشجو با مشکل مواجه شود، برای حل آن به چه کسی مراجعه می کند؟ چرا که منابع متعددی در این زمینه از قبیل والدین، بستگان، دوستان نزدیک، مشاور، روحانی و استاد وجود دارند. در پژوهش نوابی نژاد (۷) نشان داده شده است که نقش مشاور به عنوان راهنما در اکثر زمینه ها قابل توجه نیست، و جوانان رابطه نزدیکی با مشاور ندارند لذا در بخش دیگر این پژوهش ما نقش مشاور را در زمینه های مختلف جهت حل مشکلات گوناگون دانشجویان بررسی نموده و جایگاه مشاور را مشخص نمودیم.

روش کار:

این مطالعه، از نوع توصیفی به شکل کیفی است که جامعه مورد مطالعه، دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان می باشند. ۱۹۳ نفر از این دانشجویان به روش نمونه گیری خوشه ای انتخاب شدند که شامل ۲۰٪ کل دانشجویان می باشند. این تعداد به نسبت از بین دانشجویان دختر و پسر و از بین رشته های پزشکی، پرستاری، مامائی، دندانپزشکی و پیراپزشکی انتخاب شدند. علاوه بر این، اگر دانشجویی مشکلات شدید روانی داشت، به طوری که به علت همین بیماری در بیمارستان بستری شده بود، یا تحت مراقبت دائمی روانپزشکی بود، از مطالعه حذف می شد. ابزار جمع آوری اطلاعات، یک پرسشنامه ۲۲ سؤالی برای بررسی مشکلات و یک پرسشنامه ۱۷ سؤالی برای تعیین جایگاه مشاور بود که ابتدا روایی و اعتبار پرسشنامه در جامعه آزمایشی تأیید شد و سپس در جامعه مورد مطالعه توزیع

جدول شماره ۱: مشکلات دانشجویان پسر به ترتیب اهمیت، رتبه، فراوانی مطلق و درصد

شماره	نوع مشکل	رتبه	فراوانی مطلق	درصد
۱	عدم امکانات تفریحی و ورزشی	۱	۵۹	۳۰٪
۲	عدم توجه مسئولین دانشگاه به دانشجویان	۲	۵۱	۲۶٪
۳	مشکلات اقتصادی، مالی	۳	۲۲	۱۱٪
۴	ازدواج	۳	۲۲	۱۱٪
۵	آینده نامطمئن	۴	۲۱	۱۱٪
۶	عدم امکانات آموزشی	۵	۳۱	۱۶٪
۷	مشکل مسکن	۶	۳۶	۱۹٪
۸	مشکل ارتباط با دیگران (جنس مخالف)	۷	۳۴	۱۸٪
۹	عدم اعتماد به نفس	۸	۳۲	۱۷٪
۱۰	بیکاری	۹	۳۰	۱۶٪
۱۱	مشکل تحصیلی	۱۰	۲۷	۱۴٪
۱۲	نداشتن مشاور صالح در زندگی	۱۱	۲۶	۱۴٪
۱۳	مشکل شغلی	۱۲	۲۵	۱۳٪
۱۴	عدم آزادی	۱۲	۲۵	۱۳٪
۱۵	عدم توجه به آزادی دختران	۱۳	۲۲	۱۲٪
۱۶	مشکلات فرهنگی، تربیتی	۱۴	۲۰	۱۱٪
۱۷	نداشتن تفاهیم با اطرافیان	۱۴	۲۰	۱۱٪
۱۸	مشکلات روانی	۱۵	۱۹	۱۰٪
۱۹	عدم درک خانواده	۱۶	۱۵	۸٪
۲۰	عدم توجه به مذهب	۱۷	۱۰	۵٪
۲۱	اعتیاد	۱۸	۴	۲٪
۲۲	بی سوادی	۱۸	۴	۲٪
تعداد کل دانشجویان پسر				N=۸۱

که توسط جوانمردی در سال ۱۳۷۴ بر روی دانشجویان علوم پزشکی رفسنجان انجام شد. نشان داده شده است که ۹۷٪ دانشجویان در جامعه مورد بررسی، ابراز وجود مشکل کرده اند و فقط ۳٪ مشکلی را مطرح نکرده اند (۱). بعد از پاسخ به سؤال اول، سؤال دیگری مطرح می شود و آن این است که مهمترین مشکلات نوجوانان و جوانان چیست؟ در همین پژوهش بیان شده است که مهمترین مشکل دانشجویان به ترتیب اهمیت رابطه با والدین، انتخاب شغل، رابطه با معلم، امکانات آموزشی و مشکلات جنسی می باشد. اگرچه بعضی از مشکلات جوانان مشترک است، ولی بعضی دیگر از مشکلات آنها در ارتباط با جامعه ای است که آنها در آن زیست می کنند. بنابراین در این پژوهش ما به بررسی مشکلات ویژه دانشجویان جوان در دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان پرداختیم تا بدین وسیله با

می کنند؛ دگرگونی های جسمی، روانی اجتماعی یک موقعیت بحرانی را بوجود می آورد (۲). سن، وراثت، محیط، نزدیکی به بنوع و ویژگی های بدنی نوجوان در رفتارش بسیار مؤثر بوده و در شخصیت و همینطور در رفتار اجتماعی اش تأثیری عمیق دارد. علائم جسمی و روانی متعددی در نوجوانان ظاهر می گردد که وی را به تعجب وامی دارد، همین مسأله اگر همراه با آگاهی نباشد در وی اضطراب و نگرانی بوجود می آورد (۵). در هر صورت دگرگونی های فوق باعث می شود، که آغاز جوانی یکی از مشکل سازترین و پرمخاطره ترین دوره های زندگی محسوب شده و آسیب پذیری آن در مقابل مسائل جامعه مخصوصاً مسائل اخلاقی زیاد شود (۷)، بطوریکه طبق آخرین آمار از اختلالات سلوک در نوجوانان در حدود ۹٪ دختر و ۱۶٪ پسرها گزارش شده است (۵). همچنین در بررسی

بحث:

دانشگاه، مکانی ویژه، پیچیده و ظریف است. برخورد های نا آشنا با این نهاد، می تواند، آفت زای باشد و پیامدهای منفی بر جای نهد. از این رو هر گونه حضور، برنامه ریزی، ارتباط و تعامل با این مکان آموزشی فرهنگی، به درک صحیح و عینی از آن نیازمند است. در موارد بسیاری، برنامه ریزان علمی- فرهنگی این نهاد، نتوانسته اند با واقعیت های بافت دانشگاه ارتباط جویند و آن را در شکل و شمایل واقعی خود دریابند و مطابق با آن برنامه ریزی کنند. این مشکل عام، موجب آن بوده و هست که بسیاری از برنامه ریزهای فرهنگی-دینی در این ساختار عقیم بماند و با تهاپی علاقه و پشتکار و نیز انگیزه های خالص و پاک باروری متناسب با حجم هزینه های مصرف شده را نیابد و همچنان دانشگاه با انبوه مشکلات دست به گریبان باشد. در خصوص برنامه ریزهای

عدم توجه مسئولین دانشگاه (۳۳٪)، عدم اعتماد به نفس (۳۲٪) و عدم توجه به آزادی دختران (۲۴٪)، همچنین فقط ۸۷/۵٪ دانشجویان دختر به وجود مشکل معترف بودند و ۱۲/۵٪ آنها هیچگونه مشکلی را مطرح نموده اند.

جدول شماره ۳، نظر دانشجویان را راجع به انتخاب منبع مشورت در زمینه های مختلف از مشکلات را نشان می دهد. در اکثر زمینه ها، نقش مشاور به عنوان منبع حلال مشکلات در مقام چهارم قرار دارد و مهمترین منبع در اکثر زمینه ها والدین هستند. فقط در مورد مسایل روانی مقام اول و در مورد اعتماد به نفس، رتبه مشاور دوم است. به طور کلی در رتبه بندی موقعیت منابع مختلف مشاوره، والدین با ۴۰٪ رتبه اول، دوست نزدیک با ۱۶/۶٪ رتبه دوم و هیچکس با ۱۶٪ رتبه سوم و مشاور با ۹/۲۸٪ رتبه چهارم را داراست.

شد. پرسشنامه ها فاقد اسم و فامیل بوده و فهرست مشکلات بررسی شده عبارت بودند از: عدم امکان تفریحی و ورزشی، عدم توجه مسئولین دانشگاه به دانشجویان، مشکلات مالی، ازدواج، آینده نامطمئن، عدم امکان تفریحی، مشکل مسکن، مشکل ارتباط با جنس مخالف، عدم اعتماد به نفس، بیکاری، مشکل تحصیلی، نداشتن مشاور صالح، مشکل شغلی، عدم آزادی، مشکلات فرهنگی، عدم توجه به آزادی دختران، مشکلات روانی، اعتیاد، عدم درک خانواده، عدم توجه به مذهب.

منابع مشورتی مورد سنجش عبارت بودند از: والدین، دوست، فامیل، مشاور، روحانی، استاد راهنما، استاد و هیچکس. جهت تجزیه و تحلیل داده ها و پردازش آنها از آمار توصیفی به شکل جداول درصد فراوانی مطلق، استفاده شد.

نتایج:

در جدول شماره ۱ که نشانگر مشکلات دانشجویان پسر، به ترتیب اهمیت رتبه، فراوانی مطلق و درصد است، آشکار است که مهمترین مشکلات دانشجویان پسر به ترتیب اهمیت عبارتند از: عدم امکان تفریحی و ورزشی (۷۲٪)، عدم توجه مسئولین دانشگاه به دانشجویان (۶۳٪)، مشکلات اقتصادی و مالی (۵۱٪)، ازدواج (۵۱٪) و آینده نامطمئن (۵۰٪)؛ ضمناً ۱۰۰٪ دانشجویان پسر ابراز وجود مشکل نموده اند.

در جدول شماره ۲، که نشان دهنده مشکلات دانشجویان دختر، به ترتیب اهمیت، رتبه، فراوانی مطلق و درصد است. مشخص است که، مهمترین مشکلات دانشجویان دختر به ترتیب عبارتند از: عدم امکان تفریحی و ورزشی (۴۲٪)، آینده نامطمئن (۳۵/۷٪)،

جدول شماره ۲: مشکلات دانشجویان دختر به ترتیب اهمیت، رتبه، فراوانی مطلق و درصد

شماره	نوع مشکل	رتبه	فراوانی مطلق	درصد
۱	عدم امکان تفریحی - ورزشی	۱	۲۸	٪۴۲
۲	آینده نامطمئن	۲	۲۰	٪۲۵/۷
۳	عدم توجه مسئولین دانشگاه به دانشجویان	۳	۲۷	٪۳۲
۴	عدم اعتماد به نفس	۴	۲۶	٪۳۲
۵	عدم توجه به آزادی دختران	۵	۲۷	٪۳۲
۶	عدم امکان آموزش	۶	۲۵	٪۳۲
۷	نداشتن مشاور صالح	۶	۲۵	٪۳۲
۸	مشکلات تحصیلی	۷	۲۲	٪۲۸/۶
۹	مشکلات اقتصادی - مالی	۷	۲۲	٪۲۸/۶
۱۰	نداشتن تفاهیم با اطرافیان	۸	۲۰	٪۲۵/۸
۱۱	مشکل ارتباط با دیگران (جنس مخالف)	۹	۱۸	٪۲۲/۶
۱۲	ازدواج	۹	۱۸	٪۲۲/۶
۱۳	مشکل مسکن	۱۰	۱۵	٪۱۸/۷
۱۴	مشکل روانی	۱۰	۱۵	٪۱۸/۷
۱۵	عدم درک خانواده	۱۱	۱۴	٪۱۷/۵
۱۶	مشکل شغلی	۱۲	۱۱	٪۱۳/۸
۱۷	عدم آزادی	۱۲	۱۱	٪۱۳/۸
۱۸	بیکاری	۱۳	۸	٪۱۰
۱۹	مشکل فرهنگی - تربیتی	۱۴	۶	٪۷/۵
۲۰	بی سوادی	۱۵	۳	٪۳/۶
۲۱	عدم توجه به مذهب	۱۶	۲	٪۲/۵
۲۲	اعتیاد	۱۶	۲	٪۲/۵

تعداد کل دانشجویان دختر N=۱۱۲

دانشگاه، گام اول شناخت عناصر دانشگاه ورزش روی فرهنگ جوانان می‌گذارد. از طرف دیگر اگرچه در مطالعه انجام شده در تهران ازدواج مهمترین مشکل است، اما در مورد پسرهای دانشجوی دانشگاه، ازدواج و مشکلات مسائل و مشکلات دانشجویان است. یکی از راه‌های اصلی در شناخت دانشجویان، گام اول شناخت عناصر دانشگاه است. یکی از راه‌های اصلی در شناخت دانشجویان، گام اول شناخت عناصر دانشگاه است. یکی از راه‌های اصلی در شناخت دانشجویان، گام اول شناخت عناصر دانشگاه است.

دانشگاه، گام اول شناخت عناصر دانشگاه ورزش روی فرهنگ جوانان می‌گذارد. از طرف دیگر اگرچه در مطالعه انجام شده در تهران ازدواج مهمترین مشکل است، اما در مورد پسرهای دانشجوی دانشگاه، ازدواج و مشکلات مسائل و مشکلات دانشجویان است. یکی از راه‌های اصلی در شناخت دانشجویان، گام اول شناخت عناصر دانشگاه است.

دانشگاه، گام اول شناخت عناصر دانشگاه ورزش روی فرهنگ جوانان می‌گذارد. از طرف دیگر اگرچه در مطالعه انجام شده در تهران ازدواج مهمترین مشکل است، اما در مورد پسرهای دانشجوی دانشگاه، ازدواج و مشکلات مسائل و مشکلات دانشجویان است. یکی از راه‌های اصلی در شناخت دانشجویان، گام اول شناخت عناصر دانشگاه است.

جدول شماره ۴: نظر دانشجویان برای انتخاب منبع مشورت در زمینه‌های مختلف (نتایج به درصد) (تعداد انتخاب چند منبع همزمان برای یک مشکل آزاد است)

مشکل	والدین	دوست نزدیک	فامیل	مشاور	روحانی	استاد راهنما	استاد	هیچکس
۱- مشکل با پدر و مادر	۲۹	۱۶	۷/۷	۹/۸	۲	۱	۱	۲۳
۲- مشکل با سایر بستگان	۶۵	۵	۷/۲	۲/۵	۰/۵	۱	۰	۸/۲
۳- انتخاب رشته	۳۵/۵	۱۱/۳	۷/۲	۲	۰	۱۸/۶	۱۴/۵	۱۲/۴
۴- حل مسائل روانی	۱۷/۶	۱۲	۰	۲۲/۵	۲	۱/۵	۱	۱۶
۵- انتخاب شغل	۲۲	۹/۸	۸/۸	۱/۵	۰/۵	۱۱/۹	۱۰/۸	۱۷
۶- رابطه با جنس مخالف	۴۲	۲۶	۲	۵	۲/۵	۰	۲/۵	۱۷
۷- عدم اعتماد به نفس	۱۹/۶	۲۲	۲	۲۲	۲/۵	۲/۵	۲	۱۶/۵
۸- پیدا کردن کار	۳۷/۶	۱۲/۴	۱۱/۹	۲/۵	۱	۷/۲	۷/۲	۱۰/۸
۹- پیدایش فکر خودکشی	۹/۸	۶	۰/۵	۱۲/۹	۴/۶	۰	۱	۴۲/۵
۱۰- شناخت خود	۱۶/۵	۲۱	۲/۶	۱۵	۱۱/۹	۱	۰/۵	۲۹
۱۱- انتخاب تصمیم	۵۵/۵	۲۶/۹	۶	۲/۶	۲/۵	۵	۰/۵	۷/۷
۱۲- حل مشکل مالی	۶۹/۹	۷/۷	۶/۲	۱/۵	۱/۵	۱/۵	۰/۵	۹/۳
۱۳- پیدا کردن دوست	۲۴/۵	۱۲/۹	۵	۴/۵	۴	۱	۱	۲۴/۸
۱۴- مشکلات خصوصی	۲۴	۲۲	۲/۵	۵	۲/۵	۰	۱/۵	۲۴/۳
۱۵- مشکلات شغلی و حرفه‌ای	۲۷/۶	۱۶/۵	۷/۷	۵	۱	۱۱/۹	۷/۷	۶
۱۶- در دسترس‌ترین منبع در صورت نیاز	۶۰	۲۳	۷/۷	۶/۷	۲	۴	۲/۵	۵/۶
۱۷- بهترین منبع در تمام زمینه‌ها	۶۲	۱۷	۵/۶	۱۲/۹	۲/۵	۲/۶	۱	۲/۵
رتبه کلی هر منبع	۴۰	۱۶/۶	۵/۴	۹/۲۸	۲/۷	۲/۲	۲/۲	۱۶
	۱	۲	۵	۲	۸	۶	۷	۳

مشکل سوم در پسرها، مشکل مالی و ازدواج و در دخترها، عدم توجه مسئولین است. همچنین در تحقیق انجام شده در تهران (۶) عدم امکانات تفریحی و ورزشی مطرح است. مشکل چهارم در این پژوهش در پسرها، آینده نامطمئن و در دخترها، عدم اعتماد به نفس است. در دخترها ازدواج رتبه نهم را از لحاظ مشکل دار است و در پسرها رتبه عدم اعتماد، هشتم است که این گوناگونی پاسخ شاید به علت تفاوتی باشد که بین دختران و پسران از لحاظ جنسیت وجود دارد و با اینکه احتمالاً ناشی از احساس نیاز متفاوت به امر ازدواج در این دو گروه است. به هر حال کوشش در جهت فراهم سازی امکانات برای ازدواج پسران

مشکل چهارم و در مورد دختران مشکل نهم است. این گوناگونی نشانگر تفاوت در نیازهای دو جامعه مورد مطالعه است و از طرف دیگر بیانگر این است که نمی‌توان با یک برنامه ریزی کشوری تمام دانشگاهها را ملزم به آن کرد، بلکه این برنامه‌ها باید از انعطاف کافی برخوردار باشند، تا مسئولین دانشگاه بتوانند با توجه به مشکلات دانشگاه خود تغییراتی در آن ایجاد نمایند. مشکل مهم دوم در پژوهش حاضر در پسرها، عدم توجه مسئولین دانشگاه به دانشجویان است که در دختران این مشکل رتبه سوم را به خود اختصاص داده است، در

است. طبق یافته‌های بدست آمده در این پژوهش مشخص شده است که مهمترین مشکل دانشجویان، چه پسر و چه دختر در درجه اول، عدم امکانات تفریحی و ورزشی است، در حالی که در تحقیقی دیگر که در دانشکده تربیت معلم انجام شده است، مهمترین مشکل دانشجویان ازدواج است (۶) که تفسیر این گوناگونی یافته‌ها، مشکلات محیط مورد مطالعه را می‌رساند که ناشی از کمبود امکانات می‌باشد، که این خود توجه مسئولین دانشگاه و شهر را، در جهت تأمین امکانات تفریحی و ورزشی می‌طلبد، خصوصاً بدلیل اثراتی که

ضروری به نظر می‌رسد. در تحقیق دیگران (۶) مشکل چهارم بیکاری است. مشکل پنجم در پسرها، عدم امکانات آموزشی و در دخترها، عدم توجه به آزادی آنهاست؛ با توجه به مشکل چهارم در پسران می‌طلبد که مسئولین مملکتی امکانات آموزشی مناسب برای دانشجویان امروز و متقاضیان کار فردا فراهم کنند و از همین ابتدای تحصیل در جهت پاک کردن ذهن آنها از این مشکل کوشش کنند. همچنین مشکل عدم توجه به دخترها می‌طلبد که مسئولین مملکتی، جامعه و خصوصاً جامعه دانشگاهی از تبعیض بپرهیزند و عدالت را پیشه خود سازند. بلکه حتی زمینه‌های سوء برداشت را از بین ببرند و ذهنیت تبعیض‌گرایی را از اذهان دانشجویان دختر بزدایند. در تحقیق انجام شده در جامعه دانشجویی تهران، مشکلات شغلی مطرح است. تفاوت‌هایی که در دو جامعه مورد مطالعه (رفسنجان و تهران) وجود دارد، اولاً شاید به علت این باشد که آمار دخترها و پسرها در تحقیق انجام شده در تهران به شکل کلی و بدون تفکیک ارائه شده است، ثانیاً به سالهای متفاوت دو تحقیق مرتبط می‌باشد و ثالثاً شاید تفاوت ویژگیهای شهر مورد تحقیق و نمونه انتخابی مؤثر بوده است.

در پژوهش دیگری که انجام شده (۱)

مهمترین مشکلات به ترتیب رابطه با والدین، انتخاب شغل و امکانات آموزشی و تفریحی مطرح بوده‌اند، در حالی که در تحقیق حاضر، عدم امکانات آموزشی در پسران رتبه پنجم و در دختران رتبه ششم را اشغال نموده است. شاید این به دلیل بهتر بودن امکانات آموزشی در جامعه مورد مطالعه در تحقیق حاضر باشد.

در پژوهش حاضر ۱۰۰٪ پسرها و ۸۷/۵٪ دخترها به وجود مشکل معترف بودند که با پژوهش انجام شده در جامعه دیگر هماهنگ است (۶، ۱). شایسته است که گوناگونی پاسخ را در پسران و دختران بررسی نموده و دلیل این موضوع مشخص شود که چرا تمامی پسران به وجود مشکل اعتراف نمودند، در حالی که ۱۲/۵٪ دختران مشکلی را مطرح نمودند.

در رابطه بانقش مشاور باید اعتراف کرد که مشاور نقش قابل توجهی در حل مشکلات ندارد، به طوری که رتبه این منبع در رفع مشکلات دانشجویان در اکثر موارد چهارم یا پنجم است. حتی در مسائلی که زمینه تحقیقی مشاور است. اگرچه در حل مسائل روانی رتبه اول و در حل مشکل عدم اعتماد به نفس رتبه دوم را کسب نموده است. این نتایج با نتایج حاصل در جامعه تهران مشابه است (۶). این نتایج از دو جنبه قابل بررسی است که اولاً

علی‌رغم گستردگی برنامه‌ها و اهداف دفاتر مشاوره دانشجویی، این پاسخ قابل قبول نیست. شاید این پاسخ به دلیل عدم معرفی دفتر مشاوره به دانشجویان بوده است. یا اینکه ناشی از فعالیت اندک اعضاء هیئت دفتر مشاوره دانشگاه بوده و یا احتمالاً ناشی از عدم توانایی این اعضاء. در جلب نظر دانشجویان بوده است. ثانیاً دلایل احتمالی اینکه رتبه اول را مشاوره مسائل روانی کسب کرده شاید به خاطر محل دفتر باشد که در بخش روان و اعصاب است و یا اینکه به خاطر تخصص اعضایی است که در این دفتر مشغول بکار هستند. دلیل مؤثر دیگر اینکه هنوز مشاوره و کار روانشناسی و روانپزشکی برای تمام اقشار جامعه ناشناخته باقی مانده است و مردم که دانشجویان نیز بخشی از آن هستند با دید منفی به آن می‌نگرند و دلیل آخر اینکه شاید هنوز فرهنگ مشاوره در جامعه فاقد جایگاه مناسبی است و نیاز به بازنگری بیشتری دارد. اما نکته مهم و مثبت هم در این پژوهش و هم در پژوهش دیگر این است که جان‌نشین نقش مشاوره در اکثر موارد، والدین هستند (۶). به طوری که رتبه اول را کسب نموده است که این نکته مهم و مثبت فرهنگ ما نیز محسوب می‌شود.

منابع:

- ۱- احدی، حسن، محسنی، نیک‌چهره: مفاهیم بنیادی در روانشناسی نوجوانی و جوان، انتشارات رشد، ۱۳۷۳.
- ۲- شماری نژاد، علی‌اکبر: روانشناسی رشد ۲، نوجوانی و بلوغ، دانشگاه پیام نور، چاپ سوم، ۱۳۷۱.
- ۳- جوانمردی، سیما، ولی‌پور، زبیده: بررسی میزان افسردگی دانشجویان علوم پزشکی رفسنجان در سال ۱۳۷۲، پایان نامه تحصیلی.

- ۴- فلاحی خشکناز، مسمود: بررسی میزان افسردگی دانشجویان دانشکده علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۷۰، سومین کنگره پژوهشهای روانپزشکی و روانشناسی ایران، آذرماه ۱۳۷۰.
- ۵- کابلان و سادوک: خلاصه ره‌انپزشکی، ترجمه نصرت‌الله پورافکاری، انتشارات شهرآب، ۱۳۷۵.
- ۶- نجاتی، حسین: روانشناسی رشد از کودکی تا

- نوجوانی، چاپ ۱۳۷۱.
- ۷- نوابی نژاد، شکوه: نگرش دانشجویان دانشگاه تربیت معلم نسبت به نقش مشاور در حل مسائل و مشکلات زندگی آنان، دانشگاه تربیت معلم، ۱۳۷۳.
- ۸- هنری ماسن: رشد و شخصیت کودک ترجمه مهشید یاسپائی، نشر مرکز سال چاپ دوم ۱۳۷۰.

Abstract

A Survey on identifying the problems of students at Rafsanjan University of Medical Sciences and their attitude toward the role of counsellor in solving their problems

Nazer M¹, Kfiaksari M, PhD², Kfialeghi E, PhD³, Sayadi A⁴

This descriptive study included 193 students from Rafsanjan University of Medical Sciences whom were selected by random cluster sampling. 112 females and 81 males with the mean age of 21- year were present in the sample. 84% of the subjects were single and the rest were married. The measuring instrument for determining problems included a 22-item questionnaire and a 17-item questionnaire for measuring attitude toward counsellor role. The most important problems reported were: inadequate sport and recreation facilities (72%), inadequate attention by the authorities (62%), economico-finacial problems (51%) and uncertain future (50%). Among the female students, 87.5% reported problem. Also the most important problems they faced included inadequate sport and recreation facilities (42%), uncertain future (30.7), inadequate attention by the authorities (33%), lack of self-confidence (32%), and inadequate attention to girls' freedom (24%).

In respect to the role of a counsellor as the source of solving all problems, parents were rated first and the counsellors were rated fourth.

The results of this study showed that the most important problem students are facing is inadequate facilities for sport and recreation. According to the these finding, the researcher suggests that the university authorities take serious measures to solve these problems. In regard to the role of counsellor as has been indicated in this study, it may be due to the replacement of parents as counsellor in one hand and the lack of introducing counselling programs by the students counselling office for assisting the students in the other hand.

1) MSc. Rafsanjan University of Medical Sciences.

2) Assistant professor of physiology, Rafsanjan University of Medical Sciences.

3) Assistant professor of physiology, Rafsanjan University of Medical Sciences.

4) MSc. Rafsanjan University of Medical Sciences.